

Učiteljski tovariš

Stanovsko politično glasilo J. U. U. — sekcije za dravsko banovino v Ljubljani

Mesečna priloga »Prosveta«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/1. Rokopisov ne vračamo. Nefrankturnih pism ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtek. Naročnina letno 60 din za tuzemstvo 80 din. Cimet sekolje J. U. U. plačajo list s članarino. Oglaš po ceniku in dogovoru, davček posebe. Polt. čeh. rač. 11.153. Telefon 4586

Za enako delo — enako plačilo

Od leta do leta čakamo, kdaj bo popravljena težka krivica, ki se nam godi. Pri skromni plači, ki je odmerjena drž. uradniku iz naših vrst, je zanj že najmanjša okrnitev prjemkov zelo občutna. Pri plačah poročenih učiteljic pa znaša okrnitev celo več kot 1/3.

Kakor se zahteva od nas izpolnjevanje službenih dolžnosti, tako imamo me pravico zahtevati izpolnjevanje obveznosti napram sebi. Uradniški zakon nas ni razdelil v poročene in neporočene; tudi ne dovoljuje noben zakon izkoriščanja državljanov s strani delodajalcev. V listih smo ponovno čitali, da so intervirale državne oblasti pri nekaterih rudnikih in drugih podjetjih, kjer so lastniki z raznimi pretvezami zadržali del plače svojemu delavstvu, računajoč z njegovo nevednostjo in misleč, da bo delavstvo zadovoljno, če sme sploh ostati v službi. Ker se delavstvo vsled prepovedi delodajalcev ni smelo organizirati, so šele drugi ljudje opozorili inspekcijo dela in dopisnike raznih listov, da so seznanili javnost in oblasti o nedopustnem početju izkoriščevalcev. S posredovanjem oblasti se je položaj delavstva vsaj nekoliko izboljšal.

Tudi naša organizacija je ponovno predlagala naše zahteve na merodajnih mestih, toda doslej, žal, brez uspeha. V proračunski debati se je le malo govornikov zavzelo za zenačenje naših plač. Kljub temu pa smo prepričani, da tudi vsi ostali soglašajo z načelom: za enako delo — enako plačilo; saj bi v nasprotnem primeru mnogi izmed njih ne mogli prejemati poslanskih dnevnic, ker jim že redni poklic ali zasebno premoženje donaja več kot dovolj sredstev za preživljanje in bi lahko opravljali svoje delo kot častno dolžnost. Ravno tako ne bi mogli oni drž. nameščenci, katerih žene so posestnice zemljišč, hiš, palač, prejemati polnih plač ali pokojnin. In vendar nima še tako bogata žena renta, za katero se ji morda ni bilo treba prav nič truditi, nikakega vpliva na možovo plačo, dočim je skromna, trdo prislužena plača moža drž. nameščence ovira, da ne more dobiti žena svoje cele, istotako trdo prislužene plače.

Če so poročene učiteljice tako dolgo zvesto in požrtvovalno vztrajale v opravljanju svojih dolžnosti, je tem večja dolžnost poklicanih, da takoj uredijo njihove plače. Merodajnim činiteljem je dobro znano, da so ostale v službi kljub toliko poslabšanim pogojem le pod pritiskom razmer, ker je njihova pomoč nujno potrebna družini. Zato se ne bi smel izrabljati njihov težki položaj in ne prisiljevati, da delajo za manjše plačilo.

O važnosti ženinega zaslužka za družino ni treba dokazov. Navedemo naj le nekaj števil iz statistike znanega strokovnjaka in propagatorja socialne medicine dr. Andreja Štamparja, ki pravi, da od 100 smrtnih primerov otrok do starosti 5 let odpade na bogate 0,34 %, na srednje situirane 11,04 %, na revne pa 88,62 %. Ni menda treba posebej naglašati, da se morajo one naše družine, v katerih služijo samo oče, ki nima nikakega postranskega zaslužka, tudi še boriti z revščino.

Skupna vsota naših odtegljajev pomenja v državnem proračunu silno malo in je moralna in materialna škoda, ki jo trpimo me in naše družine, neprimerno večja in občutnejša. Važno za nas je tudi dejstvo, da so predvideni v državnem proračunu za nas polni prejemki in bi torej vrnitev doklad prav nič ne obremenjevala stanja državnih financ, ki se je po izjavah merodajnih činiteljev itak zelo zboljšalo. Medtem pa, ko se štedi pri naših skromnih plačah, se vendar najdejo ogromne vsote, ki jih prejemajo posamezniki. Tako so prinesli naši dnevnikarji vest, da je nedavno upokojeni ban zetske banovine Pero Ivanišević dosegel, da je preseglala vsota njegovih potnih stroškov 700.000 din. Verjetno bi ta vsota zadostovala, da bi vse poročene učiteljice zetske banovine prejemale več mesecev polne plače.

Prepričane smo, da ne more biti nikakih resnih zaprek, da se črta krivična odredba, ki je dala našemu delu pečat manjvrednosti. Zato pričakujemo od kraljevske vlade, da bo po ukinitvi celibata priznala tudi poročenim učiteljicam vse pravice, ki jim pripadajo. Vse dotlej, dokler se to ne zgodi, tudi ukinitve celibata nima polne vrednosti. K. L.

Pripravniki naj prvi napredujejo

»Pripravniki bi morali prvi napredovati,« je napisal tovariš v 41. številki našega stanovskega glasila. Samo en dan po tem brezupnem klicu pa so res napredovali. Toda kdo? in koliko?

Z vprašanjem kdo? se ne bom bavil — to pripuščam obljubljeni rangni listi. Da jih je pa samo 12 napredovalo, se mi pa zdi malo premalo. Vsi pripravniki so reveži! Prav vsi imajo samo 900 din plače! Prav vsi se morajo zadolžiti, če si hočejo omisliti najpotrebnejše. Prav vsem je 900 din premalo za težko borbo, ki jo zahteva današnje življenje. S čim so si pripravniki zaslužili tako zapostavljanje, ki uničuje voljo in ovira težko učiteljsko delo? Ali je samo 12 pripravnikov zaslužilo prevedbo? Ali je treba za prevedbo kaj več kakor dovoljno opravljen drugi izpit, dovoljen uspeh pri nadzorniški inspekciji in neumorno delo med narodom na vseh področjih?

Pripravniki, ki so zadostili vsem tem pogojem, so neoporečni in jim pripada po vseh postavah prevedba.

Pa še z nečim so pripravniki močno oboženi — s potrpežljivostjo. Pri nekaterih traja potrpežljivost že 6 službenih let in 3 brezposelna leta. Tako, da bodo kmalu obhajali 10 letnico mature. Povejte nam, starejši tovariši, če ste bili 10 let po maturi tudi vi še pripravniki?

Gmotno stanje uč. pripravnika je obupno. Ne dopustite, da bi izrabil svoje moči samo v borbi za pičli vsakdanji kruh. Ne dovolite, da bi razmišljal o krivicah, ki se mu gode. Učitelj mora dati vse svoje sile narodu. Dati jih pa ne bo mogel, če jih bo uporabil v borbi za eksistenčni minimum.

Torej — ne samo 12, temveč 380 (to so vsi) je pripravnikov. Upajmo, da bomo sledili kmalu tem dvanajstim in da ne bo treba več prositi za naše napredovanje. K.

Ali je učitelju potrebna strokovna izobrazba iz raznih panog kmetijstva

Še eno mišljenje

V 38. številki »Učiteljskega tovariša« je dopisnica M. P. napisala naslednje »V eni zadnjih števil »Učiteljskega tovariša« sem čitala, da je središče učiteljevega dela šola in da je vsaka druga izobrazba nepotrebna. Jaz pa mislim drugače, in mislila sem, da se bomo na zborovanju o tem pogovorili. Pa ni bilo nič. Ljudje bi lahko svoje življenje v marsičem izboljšali, če bi bili strokovno bolj izobraženi (Sadjarstvo, mlekarstvo, higiena ozir. zdravstvo, vrtnarstvo, živinoreja itd.). S strokovnim znanjem bo zrasla tudi samozavest kmečkega človeka.

Če hočemo odgovoriti na zadano vprašanje, se moramo najprej vprašati: Kaj je smoter ljudske šole? Na to vprašanje nam odgovori § 1. zakona o ljudskih šolah, ki pravi, da je naloga ljudske šole, da s poukom in vzgojo v duhu državnega in narodnega edinstva in verske strpnosti pripravlja učence za moralne, vdane in aktivne člane državnega, narodnega in društvenega občestva.

Z drugimi besedami bi rekli, da mora ljudska šola posredovati najsplošnejšo izobrazbo, ter pripraviti vse bodoče člane državnega in narodnega občestva za aktivne in

tvorne delavce. Zaradi tega načela najsplošnejše naobrazbe mora seznaniti učence z vsemi problemi v najširši in najenostavnejši obliki. To okvirno in splošno naobrazbo bo itak otrok sam izpopolnil v življenju po svoji potrebi. Ljudska šola mu mora dati le osnovo, da se more in zna orientirati v življenju. Čeprav vzgaja ljudska šola v 95 % mladino za kmečki poklic, vendar se ne morem sprijazniti z mislijo, da naj bo ljudska neka kmetijska šola, kjer se bodo podrobno in izčrpno obravnavali razni kmetijski predmeti, kakor poljedelstvo, živinoreja, sadjarstvo, čebelarstvo, mlekarstvo, gozdarstvo, itd. Namen ljudske šole ni usposobiti učenca za kmetijskega strokovnjaka, t. j. za splošno in v vsem izobraženega strokovnjaka-kmeta. Če-tudi ostaja 95 % mladine na kmečki grudi, moramo vendar pretehtati sledeče: Kmet ni le v odnosu do svojega poklicnega dela (po-tem bi bil samo poljedelec, živinorejec, gozdar, čebelar), temveč mora najti prav tako živi odnos do vseh činiteljev njegovega žitja in bitja: do družine, občine, države, društva, družbe, človečanstva. Dojeti in razumeti mora ves odnos do zemlje in občestvenega življenja, slednji gib roke pri delu, in slednji utrip srca. Kmet mora biti v tesni zvezi z vsemi življenjskimi činitelji in mnogo jih je,

ki stoje izven njegovega poklicnega dela, so-vaščan, vas, občina, država, razne gospodarske, socialne, verske in prosvetne ustanove. Glede na to ne zadostuje kmetu ozka poklicna izobrazba, temveč mora poznati in spoznati vse tvorne odnose, ki ga vežejo z zemljo in človekom. Smoter vsake ljudske šole je in ostane: človek. In vzgoja k dobremu in zdravemu človeku je važnejša od strokovne izobrazbe. Najprej mora biti kmet pošten, priden, skrben in zadovoljen, potem se bo itak sam še strokovno izpopolnil. Ljudska šola ima nalogo, da posreduje najsplošnejšo izobrazbo ter oblikuje človeka-kmeta. Nje glavni smoter je vzgoja, seveda tudi izobrazbe ne sme zanemarjati. Za tako delo je potreben cel človek, je poklican — vzgojitelj-pedagog. Tudi učiteljeva izobrazba mora iti v to smer. Biti mora predvsem pedagoško naobrazen. V življenju se bo sam izpopolnil, izpopolnjeval bo ono, kar bo potreboval v življenju in v poklicnem delu. Učiteljišče ne sme biti kaka strokovna šola. Pravilno je mnenje nekaterih pedagogov, da mora učiteljstvo stremiti po širši izobrazbi, da naj absolvirajo gimnazijo in nato obiskuje vseučilišče. Za vzgojiteljski poklic je treba širokih pogledov, vedeti mora tako rekoč vse. Ni pa potrebno, da je v vseh vprašanih strokovnjak. Ze dejstvo, da je učenec duševno nerazvit v ljudski šoli ter še ne kaže nobene poklicne usmerjenosti, zavrača naziranje, da naj mladino strokovno pripravljamo za bodoči poklic. Čeprav bi obravnavali vse panoge kmetijstva, bi otrok od tega ne imel mnogo: 1. Ker še ni duševno dovolj razvit, 2. ker ni poklicno usmerjen, 3. ker mora biti najprej splošno naobrazen, če sploh hoče slediti strokovnemu pouku.

Z ozirom na opisana dejstva lahko sedaj odgovorimo na zastavljeno vprašanje: Ali je učitelju potrebna izobrazba iz poedinih kmetijskih panog? Odgovoril bom kratko: Ne! Zakaj ne? Ker ni namen ljudskih šol kmetijska izobrazba, temveč vzgoja in najsplošnejša usposobljenost za občestveno življenje. Učitelj mora biti splošno izobražen, ter mora imeti široki razgled. Predvsem mora stremiti po izpopolnjevanju svoje osebnosti. Njegova izobrazba mora obsegati sposobnost najti in ugotoviti tvorne elemente človeške izobrazbe. Poznati in spoznati mora vse elemente, ki so važni pri oblikovanju mladega bitja, predvsem socialne razmere okolja ter dispozicije v otroku. Učitelj mora znati buditi speče dobre lastnosti v otroku. Kos temu delu je lahko le pedagoško naobrazen vzgojitelj. Če bo učitelj dosegel, da bo priklical iz podzavesti dobre lastnosti učenčeve, je dosegel več kot zahteva od njega poklic. Učni in strokovni nauki niso trajni, toliko manj, ker jih polagamo v duše nerazvite dece. Mnogo ali vse

Učiteljstvo in Jadranska straža

Z rojstvom Jugoslavije, ki ji je usoda od-delila tretjino državne meje ob morju, nad ti-soč let naseljenem po naših rodovih, smo ne-pripravljeni obstali pred novimi problemi in novimi nalogami.

Morje je bilo od nekdanje hrepenenja, bilo je naše polje slave in žal tudi sinja grobnica. Tisočem so podžigali utrujeni korak, bo-drili omahujoča srca in dvigali ponižane duše zvoki divne pesmi »Oj, na more, na Adriju!« Šele v svobodni domovini se je uresničil njih davni san.

Pa se je pojavila živa potreba, ki jo je krepila odločna narodna zavest in takoj je ob kumovanju ljubezni do morja in bojazni zanj 19. februarja 1922. leta nastala v srcu našega Primorja, v belem Splitu, pomorsko obrambna organizacija »Jadranska straža«, ki je pravo dete srca in razuma našega naroda.

V sveti in nesebični službi kralju in ze-dinjeni jugoslovanski domovini si je Jadranska straža stavila za cilj, da z vsemi sredstvi propagande vzbudi v narodu uspravno ljube-zen do morja in nemo zavest o njegovi vs-transki važnosti za državo, ki mu dvigne smisel za pomorstvo ter tako zagotovi Jugo-slaviji po edinstveni in najkrajši poti potrebni gospodarski napredek z vsemi njegovimi vzročnimi posledicami na socialnem in kul-turnem polju.

Plemenita zamisel je potrebovala blago-vestnikov. Kje jih najti? Kdo je za to veliko poslanstvo najbolj poklican, pa tudi najbolj pripraven? Kdo drugi kot veliki idealist, ki se je nesebično stavil v službo narodu tudi tam, kamor civilizacija s svojo dvočlonoštvom še ni posegla, plemeniti dobrotnik, ki je razpisno delil dobrine svoje duše med najbednejše in najpotrebnejše, iskreni prijatelj ljudstva, ki mu je bilo delo bolj blagoslovljeno od plačila — ljudskošolski učitelj.

Z vnojo je prijel za delo, postavil se je ob bok mnogih drugih apostolov jugoslovan-skega Jadrana. Volja je bila pri vseh najbolj-ša, uspehi njihovih prizadevanj niso zadovo-ljili. Kontinentalci niso mogli naenkrt postati pomorci, manjkalo je znanja, manjkalo izku-šenj. Povsod je potrebna šola, za šolo pa učila. In dotlej je manjkalo eno in drugo.

VSEBINA:

- Za enako delo — enako plačilo.
- Pripravniki naj prvi napredujejo.
- Ali je učitelju potrebna strokovna izobrazba iz raznih panog kmetijstva? — Še eno mišljenje.
- Učiteljstvo in Jadranska straža.
- Občni zbor Pedagoške centrale.
- Zopet spori v Jugoslovanskem učiteljskem združenju.
- LISTEK: Kratek pogovor z avtorjem slikanice »Dedek Miha«.
- Splošne vesti. — Kaj vse pišejo. — Mladinska matica. — Učiteljski pravnik. — Učiteljska tiskarna. — Šolski radio. — Stanovska organizacija JUU.

bo mladina pozabila, ostale bodo le osnove, le temelj in na te bo mladenič in mož gradil dobrega človeka. Dober, pošten in vrl človek bo tudi dober kmet.

Seveda ne trdim s tem, da nima kmetijska naobrazba mesta v ljudski šoli. Toda pomniti moramo, da mladini ni potrebna podrobna in izčrpna kmetijska naobrazba. To je namen kmetijskih šol, ki producirajo kmet, strokovnjake ter s sistematičnim poukom posredujejo znanje iz vseh kmetijskih panog. V ljudski šoli prihajajo do izraza le one kmetijske panoge, s katerimi se kmet v dotičnem okolišu ukvarja. Zaradi nizkega inteligenčnega stanja učencev in kmetске mladine, mora biti obravnava poljudna in ne strokovna. Predvajanje mora biti preprosto, čim manj znanstveno in abstraktno. Za tako delo pa ni potrebno, da je učitelj strokovno izčrpno izobražen.

K temu moram še pripomniti, da pač ne čutijo vsi učitelji veselja do kmetijskega dela. Zato bi bilo napačno, če bi v učiteljišču od vsakega zahtevali, da se poglubi v kmetijstvo, če ne čuti do njega veselja. Ko pride učitelj na vas, mu zadostujejo najsplošnejše osnove iz poedinih kmetijskih panog, na kate-re bo sam gradil potrebno strokovno zna-nje.

Učitelj bodi torej prvenstveno posredo-valet splošne izobrazbe, bodi torej pedagog-vzgojitelj. Zanemariti pa ne smemo poljud-nega obravnavanja napak, ki jih kmetije de-lajo v svojem poklicu. Za tako preprosto razlago pa ni potrebna izčrpna in sistematična izobrazba iz vseh kmetijskih panog. Uči-teljevo mesto je v šoli pri mladini, vse drugo je pa sekundarnega pomena. -a-

in pomorstvo pa je mladica mogočnega debela Jadranske straže, najpozorneje negovani pogačnik, čigar plod je najbolj zaželen in najteže pričakovani, seme, ki naj se razmnoži in razraste in izboljša do skrajnih vrhin — Podmladek Jadranske straže.

V svesti si, da od mladine zavisi bodočnost naroda, poklanja Jadranske straže nje-nemu nacionalnemu jugoslovanskemu oblikovanju vsjo pozornost. S podvojeno skrbjo skuša v mladini razviti in izkristalizirati zavest o prvenstveni važnosti morja za našo zemljo, gojiti hoče v njenih srcih ljubezen za to morje kot za najdragocenejši del Jugoslavije, da ga v spoznanju in ljubezni obvaruje sebi in svoji državi brez kakršnih koli zavojevalnih namenov, da pa bo pripravljena nalik junaškim prednikom stati na braniku vedno in ob vsaki priliki, ako bi se kdaj drznil kdo stegniti neprijateljsko roko po onem, kar je samo naše in božje.

Novo in hvaležno torišče za učiteljevo udeleževanje. Ni ga oviralo težavno šolsko in preobloženo izvenšolsko delo, niso ga strahile ovire in zapreke, z mladostnim ognjem je zgrabil za plug in zaoral je v ledino, uspehi pa so kronali njegovo idealno prizadevanja. Več kot sto tisoč mladih jadranskih stražarjev in čuvaric našega morja šteje danes organizacija Podmladka Jadranske straže v državi, od tega polovico v dravski banovini.

»Mladino na morje, saj sta morje in mladina naša bodočnost!« V znamenju tega gesla se je delalo in se dela po vseh organiziranih šolah. Vsak član in vsaka članica PJS mora v teku svojega šolanja vsaj enkrat na morje, da se ob živem vrelcu svojega hrepenenja napije ljubezni in požrtvovalnosti zanj, da osebno vsaj bežno vidi in zasluti njegovo silno gospodarsko vrednost, da za vse dni postane in ostane njegov najvnetejši pobornik in zagovornik.

Za izlete na morje in za letovanja ob njem v domovih JS pa so potrebna sredstva, ki zanje zopet vodi in izpelje vsjo brigo učitelj, učiteljica, poverjenik, poverjenica PJS na šoli. Prireajo se igre, akademije, svečanosti, vrše se zbiranja, dopisovanja in to in ono in tretje, povsod je spet prvi in poslednji — učitelj.

In kdo skrbi za razigrane izletnike na poti, kdo vestno nadzira slabotne letovalce, kdo vodi mladinske kolonije po domovih JS? In to leto za leto, da je bilo teh dobrot deležnih že dokaj desetstisočev šolskih otrok, v prvi vrsti najvnetejši in najpotrebnejši. In jih še bo! S čigavim posredovanjem, s čigavo pomočjo?

Šolske sobe in hodnike krasi slike z našega morja, po njih odmevajo pesmice o njem, v njih kuje mladina s svojimi vzgojitelji visoke načrte.

Uvajanje in izvajanje vodnega športa, pevski zbori PJS, stotine ličnih praporov PJS in tisočglave povorke na mogočnih svečanostih Jadranske straže, predavanja o našem morju in pomorstvu po šolah, društvih in v radiu, pomorski članki in mladinskih listih, stanovskih časopisih in strokovnih revijah, pa še kopica drugih kamnov v zgradbi naše pomoško-obrambne kulture so zgovoren dokaz učiteljevih prizadevanj.

Veliko je nacionalno in socialno vzgojno delo jugoslovanskega učiteljstva v organizaciji JS in PJS, da nam zraste nov rod, močan po duši in krepak po telesu, rod zavednih Jugoslovancev, ki bo zrl bodočnost naroda in moč države na Jadranu.

To je opetovano javno priznala in poudarila Jadranska straža na svojih skupščinah in kongresih ter izrazila učiteljstvu svojo hvaležnost.

Smo pa šele na pol poti. Še je potrebna jaka propaganda, podvojena vnema za cilje jadranskega pokreta, dokler ne bo slednji naš sodržavljan prepričan o važnosti morja ter do dna duše prežet z ljubeznijo do jugoslovanskega Jadrana.

V trdni veri, da le požrtvovalno delo rodi uspehe in da smo sami kovači usode naroda in države ter v neomajni ljubezni in zvestobi do svojega narodnega kralja in mile očetnjave, bo to odgovorno nalogo kot doslej tudi v bodoče brez pridržka in pomisleka vršilo predvsem naše učiteljstvo. Učiteljeva bo za sluga, čim postane primorska Jugoslavija pomorska država. Viktor Pirnat.

(Gornji članek je v srbohrvatskem prevodu priobčil pedagoško-socialni časopis »Učitelj« br. 7—8, mart-april 1939.)

Občni zbor Pedagoške centrale

XVIII. občni zbor Pedagoške centrale v Mariboru se je vršil v nedeljo, 4. junija t. l., ob 10. uri v slavnostni dvorani državne učiteljske šole. Svoj pozdrav so poslali Pedagoško društvo in Ljubljani, Zveza društev šola in dom v Ljubljani ter mestni nadzornik A. Alt, okr. šol. nadz. Močnik pa je opravil svojo odsotnost.

Pred prehodom na dnevni red je predaval po pozdravi številnim navzočim profesor G. Šilih o načelih pri sestavi učnih načrtov, katerih preosnova je bila neobhodno potrebna. Komisija za predelavo učnih načrtov, ki je zasedala od 2. do 15. maja t. l. v Beogradu in v kateri sta sodelovala člana PC prof. G. Šilih in E. Vranc, je sestavila tak načrt, da je najboljši od vseh sedanjih, vendarle je od idealnega načrta moral biti še precej oddaljen. Največje težkoče pri sestavi tega okvirnega in načelnega minimalnega vsedržavnega učnega načrta, iz katerega se bo lahko sestavil avtonomni maksimalni učni načrt za posamezne banovine, so najbolj v tem, ker 60 % otrok v državi ne zadostuje 8-letni, ampak le 4-letni šolski obveznosti. V ostalem pa se javlja v vsem učnem načrtu resna težnja, da se nudi učiteljem čim več svobode, otroke zelo razbremenjuje ter se prilagaja otroški psihi in pokrajinskim prilikam, v katerih se nahajajo poedine šole v posameznih narodnostnih in geoloških enotah v državi. Predvsem pa obvlada nove učne načrte pedo-

loško načelo in se umika doseadanemu intelektualizmu in verbalizmu v učnih načrtih.

Po poročilih, ki so jih podali predsednik in urednik »Roditeljskega lista« G. Šilih, tajnik in upravnik »Rod. lista« A. Kopriva, blagajničarka V. Dojčinovičeva, knjižničar F. Haberman, je razvidno sledeče delovanje PC v preteklem poslovnem letu: Izdala je drugi letnik: »Roditeljskega lista«; ima pedagoško knjižnico s 3326 deli ter 26 revijami in je najbogatejša te vrste v državi; priredila je 10 diskusijskih sestankov, ki so jih obiskali 104 člani; ustanovila je odseke, in sicer: pedološkega, odsek za pedagoško teorijo, za pedagoško prakso, za domačo vzgojo, za gojitev stikov z inozemstvom, posebno s slovanskimi narodi, za šolski muzej in prireditveni odsek; nadalje je priredila v okviru mariborske kulturne razstave svojo I. pedagoško razstavo, se udeležila razstav na II. balkanskem kongresu Unije za zaščito mladine v Beogradu in razstave slovenske knjige v Ljubljani. Kot društvo, ki združuje v sebi vse resne pedagoške delavce brez razlike kakršnih koli opredeljenj, ima najboljšo stike s Pedagoškim društvom, šolo in domom, Unijo za zaščito mladine v Ljubljani, podružnico Slomškove družbe, Ženskim društvom, jugoslovenskim učiteljskim združenjem i. dr. društvi, ki imajo v svojem programu predvsem zboljšanje vzgoje in šolstva. S sorodnim Pedagoškim društvom v Ljubljani prireja vsako leto sesta-

nek v Celju, ki daje vedno novih zamisli in pobud v prid slovenskega mladinoslovja in šolstva. PC je sodelovala pri sestavi biografškega dela slovenskih pedagogov za »Pedagoški leksikon« Minerve v Zagrebu, ter s predavatelji pri mnogih društvi. Nudila je glavno pomoč pri ustanovitvi »Gledališča mladega rodu«, prve tovrstne ustanove v državi, ki bo, kakor v vseh drugih kulturnih državah že davno delajo, pomagala dvigniti naše mladinske odre na mladinoslovno utemeljeno in umetniško višino. PC se je zavedala, da je vzgojeslovno delo tudi socialno in nacionalno delo in obratno: Zavzela se je za ustanovitev gluhonemne v Mariboru, za odpomoč brezposelnim proforskim in učiteljskim kandidatom, katerim je posredovala instrukcije in dala na razpolago svoje prostore in knjižnico ter jih zaposlovala pri upravi »Roditeljskega lista«. Otvorila je 8. januarja t. l. za društvo »Šola in dom« v svojih prostorih vzgojno posvetovalnico, v kateri delajo izključno njeni člani-strokovnjaki.

Da je mogla kljub letošnji svetovni duhovni krizi in političnim neprilikam vzdržati v svoji aktivnosti, je zasluha njenih zvestih članov, posebno meščansko-šolskih učiteljev, ki so v celoti včlanjeni v PC, ljudskošolskih učiteljev, od katerih so včlanjena v celoti društva Maribor-mesto, levi in desni breg, ter mnogi drugi iz vsega območja bivše mariborske oblasti, končno profesorjev srednjih šol, ki jih je nemalo število. Mnogo so pripomogle tudi gmatne podpore, posebno kralj. banske uprave, ki je darovala 7500 din, mariborske mestne občine, ki je dala 3500 din, kar ni le gmatna, ampak tudi moralna podpora in priznanje dela PC, za kar je obema bila izrečena na občnem zboru še posebna zahvala.

PC je imela v preteklem poslovnem letu 5 rednih sej, prejela in rešila 142 dopisov in razposlala nad 1000 okrožnic. V tem ni všteto

Splošne vesti

SPREJEM SLUŠATELJEV(IC) V I. LETNIK VISJE PEDAGOŠKE ŠOLE V BEOGRADU

»Učiteljski tovariš« je priobčil v štev. 38., dne 4. maja 1939., natečaj za sprejem slušatelj(ice) v višjo pedagoško šolo v Zagrebu. Isti pogoji veljajo za sprejem v višjo pedagoško šolo v Beogradu, le da pod toč 7. navedete, kateri tuji jezik toliko obvladate, da se lahko pri študiju poslužujete tuje literature. Iz Beograda smo prejeli sporočilo, da bodo sprejemali kandidate tudi iz dravske banovine, samo da imajo izpolnjene vse pogoje za sprejem, zato opozarjamo vse prosilce(ke), da priložijo vse dokumente in uverjenosti, kakor je navedeno v natečaju. Ako imate ocene iz one dobe, ko je bila najboljša ocena »prav dobro«, preskrbite si poleg ocen še potrdilo, da znači prav dobro 5, dobro 4.

Ker se je v zadnjem času ustanovilo mnogo novih meščanskih šol, je na meščanskih šolah veliko pomanjkanje kvalificiranih učnih moči, zato je tudi potrebno, da se prijavi in tudi sprejme večje število slušatelj(ice) iz dravske banovine. Naša organizacija bi posredovala za vse prosilce(ke), ako se nam javite in kratko popisate vse pogoje, ki jih imate za sprejem. Želimo, da se prijavi čim več kandidatov za višjo pedagoško šolo za Zagreb in Beograd. Javite se na naslov: Udrudženje nastavnikov meščanskih šol — sekcija za dravsko banovino v Ljubljani, Gregorčičeva 23.

— Počitniški učiteljski tečaj Rdečega križa priredi v Crikvenici od 10. julija do 15. avgusta PRK Zagreb. Za natančnejša navodila se je obrniti na: Savski banovski odbor društva Rdečega križa — sekcija podmladek — v Zagrebu, Derencinova 38.

DIJAKI - NIŽJESOLCI!

V dijaški internat »Učiteljski dom«, Ljubljana VII, Zibertova ulica 27 (Spodnja Šiška), se sprejemajo za šolsko leto 1939./40. na stanovanje in v popolno oskrbo glede prehrane in učenja dijaki gimnazijci - nižješolci, dijaki meščanskih šol in učenci ljudskih šol od III. razreda dalje. Prošnje, pismene ali ustne, za sprejem fantov v internat sprejema domova uprava, ki daje vsa potrebna pojasnila glede prehrane, stanovanja, pranja perila, oskrbnine itd. Izdatno in zdravo hrano dobe gojenci v domu petkrat na dan. Pranje perila oskrbuje zavod sam. Gojencem, ki so vedno pod nadzorstvom, nudijo pri pouku pomoč domovi prefekti s fakultetno izobrazbo. Letna oskrbnina se plača v devetih zaporednih mesečnih obrokih, počeniš s septembrom, Mesec junij je oskrbnina prost. Na željo staršev preskrbimo fantom tudi učne knjige in druge šolske potrebščine. Uprava oskrbuje tudi prijave k sprejemnemu izpitu za prvi gimnazijski razred ter vpisovanje učencev vseh razredov ob pričetku šolskega leta, seveda vse dogovorno s cenjenimi starši. Oglasite se v domu za naš prospekt, odnosno ga zahtevajte pismeno.

Cenjene družine tovarišev učiteljev še posebej opozarjamo na tri brezplačna mesta v domu, ki se vzdržujejo iz socialnega fonda. Do teh treh mest imajo pravico učiteljski sinovi - sirote. Če bi sirot ne bilo, razdelimo njihova tri mesta na šest mest s polovično letno oskrbnino. Na teh šest mest pa lahko reflektira šest učiteljskih sinov, ki so pridni ter vredni in potrebni take ustanove. Vložite prošnje na upravo doma. Uprava.

POZIVI!

Učiteljska društva prosimo, da takoj dostavijo sekciji prijave za junij in kakožejo članarino, ki naj bo do konca tega poslovnega leta v celoti poravnana.

Izpiske obračunov, po stanju 31. maja, so vsa društva te dni prejela.

Ne pozabite na nakazila!

Uprava.

— Važno! Prečitajte obvestilo, ki ga prinaša zadnja dvojna številka »Roditeljskega lista«! Od vestnosti in požrtvovalnosti poverjenikov je odvisen obstoj lista! Poravnajte do konca tekočega šolskega leta vsjo morebitno lansko in letošnjo naročnino!

— Maturantnje državnega učiteljskega društva v Ljubljani iz l. 1914. se sestanejo v nedeljo, 2. julija, v Ljubljani. Skupna sv. maša ob 10. uri v trnovski cerkvi. Nadaljnji program in skupno kosilo po želji.

— Maturantje — Maribor 1924. Petnajstletnico mature bomo obhajali v nedeljo, dne 3. julija 1939., v Mariboru. Program: Ob 8. uri v franciški cerkvi maša za rajne profesorje in sošolce. Po maši malica v Narodnem domu, a ob 10.12 odhod z vlakom v Limbuš, kjer bi obedovali. Prijave za malico in kosilo pošljite čimprej tov. Fonzi (Kopriva, drž. učiteljska šola v Mariboru). Zaželeno je polnoštevilna udeležba vseh tovarišev resničnih samcev in le slamatih vdovcev. — KožeLe.

— Praznovanje desetletnice — mature. Tovarišice - maturantke l. 1929. drž. ženskega učiteljskega društva v Mariboru spomnite se dane si obljube pred 10 leti! Sestanek 3. julija t. l. ob 10. uri dopoldne v Mariboru v »Mariborskem dvoru«. Razine želje in predloge glede sestanka pošljite na naslov: Cesar-Firm Nija, učiteljica, Rogatec.

— Popravek. V prejšnji številki »Učiteljskega tovariša« v listku »Pri avtorju Dije« v Celju, je bil pevodnja mladinskega zbora tov. Ciril Pregelj pomotoma preimenovan v Cirila Jegliča, kar s tem popravljamo.

Albert Širok:

Kratek pogovor z avtorjem slikanice

Včasih pa je le dobro, da ima vlak zamudo! Šešla sva se z Radovanom Klopčičem po golem naključju na postaji v Mariboru v času, ko bi moral vlak že oditi. Ljudje so se trli na peronu in nestrpnost čakali, a vlaka le ni bilo.

Izbral sem priliko in stavil avtorju slikanice nekaj vprašanj.

— »Dedka Miho« ste prejeli? —

— Prejel, hvala! Slikanice sem prav vesel. Nič manj seveda žena in moja dva otroka. —

— O slikanici so se prav laskavo izrazili nekateri naši slikarji. Ali bi mi lahko povedal kaj o svojih slikarskih študijih in študijih svoje gospe? —

— O kakih posebnih slikarskih študijih vam o naju — žal — ne morem poročati. Najina izobrazba v tem pogledu ne presega študija učitelja na meščanski šoli. Ker je pa želja vsakega k napredku stremečega človeka, pogledati vsaj malo preko plot, ki si ga je nekoč postavil deloma sam, deloma drugi, sva se z ženo iz ljubezni do slikarskega udejstvovanja od časa do časa poskušala izpopolnjevati se v olju, pasteli, akvarelu in grafični risbi. Omejevala sva se sprva pretežno na pokrajinske motive in tihožitja, v novejšem času pa so prilike nanesele, da sva se začela baviti tudi z ilustracijo. —

— Kje ste sodelovali doslej? —

— Kakor vidite sva oba samouka, ali bolje amaterja v slikarstvu in se kot taka nisva nameravala predstavljaljati javnosti. Prvotno sva slikala samo za dom in za ožji krog prijateljev in znancev, pa še to le priložnostno.

Zgodilo pa se je, da sva tu pa tam dobila kako naročilo za ilustracijo in sva delo rešila v splošno zadovoljstvo. Tako sva na primer sodelovala pri ilustriranju nove začetnice »Preljubno veselje, o kje si doma?«, ki je v tisku in mora vsak čas iziti. —

— Kdo vam je dal pobudo za »Dedka Miho«? —

— Da nisem čital razpisa natečaja Mladinske matice, bi slikanica danes še ne bila natisnjena. Otroci imajo zelo radi bogato ilustrirane knjige in tudi moja dva imata rada lepe barvaste slike. Ob vsaki priliki jih moram pregledovati z njima. Škoda le, da je med njimi več tujih kot domačih. Tudi otroka sta to že opazila. Naše so drobne, male, skromne knjižice, tuje pa velike, razkošne slikanice. Večkrat sem jima že moral razlagati, zakaj tujci morejo, mi pa ne moremo tiskati takih knjig za otroke. Otroka pa nista hotela razumeti zamotane zadeve in sta me prosila: »Očka, daj, naslikaj nama še ti eno tako veliko in lepo!« Oče pa se je nekaj časa umikal in izgovarjal, sčasoma pa se je vdal in ojunačil. Poskusil je z delom za njiju in — po službi Mladinske matice — sedaj tudi za druge.

— Zakaj ste izbrali vprav to snov? —

— Snov za slikanico »Dedek Miha« je vzeta iz življenja, ki sva ga z ženo ponovno doživljala pri igranju z deco. Večina igrarč za domačo uporabo se je izdelala v domači fabrikaciji. Delo sva si z ženo tako razdelila, da se ni nihče dolgočasil. Seveda je morala prevzeti žena posle, ki spadajo bolj v ženski krog, jaz pa bolj druge. Mnogokrat je bila zasedba tudi drugačna. Skupno smo potem preizkušali domače umetnine v zabavo in dobro voljo vse družine. Tako se nama je snov za slikanico nudila kar sama po sebi. Midva sva samo poskušala dejanju in podvigom mladostnega in podjetnega dedka dati razgibano, pestro in mikavno slikarsko realnost, da bi

Zopet spori v Jugoslovenskem učiteljskem udruženju

Pod tem naslovom je prineslo »Jutro« z dne 7. junija t. l. na 2. strani med svojimi beleškami ponatis iz glavnega glasila JRZ »Samouprava«, ki je poročala o zadnji seji glavnega odbora Jugoslovenskega učiteljskega udruženja. Seja se je vršila v Beogradu v dneh 4. in 5. junija t. l.

Ker ni še izšel oficialni komuniké o poteku seje glavnega odbora JUU in ker še niso objavljeni sejni sklepi, ki bi predočili širši javnosti dogodke na seji v pravi luči, zato podajam kot član glavnega odbora sledeče pojasnilo:

Razmere v JUU od glavne skupščine leta 1937. v Novem Sadu, kjer se je pod strankarskopolitičnimi vplivi prvič pojavila opozicija s svojim agresivnim in nestvarnim nastopanjem, sploh niso urejene in je zato nemogoče govoriti o kakih zopetnih novih sporih.

Glavni odbor ima skupaj 44 članov. V njem je zastopalo sedaj opozicijo 6 članov. Dve mesti sta bili še prosti. Nezasedeni sta ostali, ker sta oba zastopnika zaradi nepriljubljenosti, ki so se dogajale na skupščini na kateri sta bila izvoljena in pri njihovi izvolitvi sami, osporjena. Končno odločbo naj bi prinesel zato na tej seji glavni odbor. Razprava in sklepanje tega vprašanja je bilo na dnevnem redu seje kot 7. točka. Oba osporjena zastopnika sta zahtevala, da kljub nepriznanemu mandatu prisostvujeta seji od otvo-

ritve dalje, oziroma sta potom zastopnika opozicije v glavnem odboru zahtevala, da se spremeni dnevni red in se vprašanje razpravlja kot prva točka. Ker je bilo to zaradi stvarnega dela, ki ga je glavni odbor pred obravnavo te točke moral izvršiti, nemogoče, in ker je bila stavljena zahteva ultimativno z grožnjo, da bodo sicer zapustili sejo vsi zastopniki opozicije, torej proti vsem principom, ki veljajo v vsaki organizaciji in v vsakem organizacijskem telesu, je glavni odbor, ki ni hotel in ni mogel sklepati pod vplivom pretnje, izpremembo dnevnega reda odklonil. Z obema osporjenima zastopnikoma iz Beograda, ki ju je naprosil predsednik glavnega odbora, naj zapustita sejo do obravnave njihove zadeve, se je tedaj demonstrativno odstranilo tudi vseh 6 zastopnikov opozicije v glavnem odboru. Pred tem je njih voditelj, predsednik sekcije za dunavsko banovino g. Motok, podal ustno izjavo, da zapuščajo sejo, ker glavni odbor ni osvojil stavljeno zahtevo.

Navedbe, ki in kakor jih navaja »Samouprava« torej niso verodostojne.

V Ljubljani dne 7. junija 1939.

Metod Kumelj s. r.,
predsednik sekcije JUU
za dravsko banovino v Ljubljani.

Kaj vse pišejo

o učiteljstvu, šoli, prosveti in JUU

—l »Petletka za najbolj trpeče slovenske kraje je narodna in državna potreba.« Pod tem naslovom prinaša »Edinost« od 3. junija med drugim:

2. Odročni kraji zlasti v obmejnem potrebujejo najboljše javne nameščence in naj ne bodo nekakšni kazenski kraji za službe kakršnih koli preganancev! Posebna nagrada za uspešno službeno in javno delovanje naj ne bo vezana na osebo, temveč na kraj, ki se ga zato mora uvrstiti — po važnosti in resnični potrebi — za stalno v I. ali II. druginjski razred! Službena mesta v takih krajih naj zasedajo najbolj usposobljeni ljudje vselej samo po svoji prošnji, ne pa na sploh »po službeni potrebi«, namreč ne nekako kazensko! Poslednje bi značilo očito zapostavljanje in žalitev kraja in tamkajšnjega ljudstva.

—l »Gradimo obmejne šole!« je naslov članka v »Jutru«, ki pravi med drugim:

V resnici smo že prispeli na visoko stopnjo, kar zadeva šolstva, posebno v Sloveniji, vendar še marsikje primanjkuje šol, da bi se mladina laže izobraževala. Koliko telesne in duševne moči izgubijo otroci ob dolgih dnevnih hojah po blatu, mrazu in vodi v šolo, slabo oblečeni in obuti, lahko pač presodi vsak tisti, ki je imel le količkaj prilike hoditi v od-

daljeno šolo. Z veseljem lahko sprejmemo razumevanje in ljubezen ljudstva do šole in ne zamudimo ugodne prilike, ki nam jo nudi obmejni prleški kmet. Če se bodo onim na Gomili izpolnile želje, da bi nekoč videli šolo na prijaznem hribčku, bo lahko z njimi ponosen ves narod, da je postavil novo šolo — novo kulturno svetišče in s tem pomagal dvigniti kulturno stopnjo jugoslovenskega naroda. Z graditvijo šole pa se bo tudi okrepila narodna zavest v naših mejnih krajih; saj nam je znano, da je le-ta postala v zadnjem času zelo mlačna, pod vplivom in propagando tujega duha. Šola na Gomili naj bi bila poleg izobraževališča tudi močna trdnjava narodne zavednosti. E. V.

—l »Večernik« od 1. junija prinaša pod naslovom »Obmejnem krajem nova šolska poslopja!« med drugim tudi:

V dvajsetih letih se stanje šolskih poslopij ni mnogo spremenilo. Najbolj prednjači v tem oziru okraj Maribor levi breg. Kakor je bilo tam glede šolskih poslopij ob prevratu, tako je še sedaj. Povečalo se je le število učencev. Tako manjka v dravograjskem okraju na 14 šolah 22 učnih sob, v mariborskem okraju levi breg na 22 šolah 60 učnih prostorov in v ljutomerskem okraju 42 učnih prostorov. Podobno je seveda v ostalih okrajih.

ta, ki odpade na eno učenko te šole, neprimer- no višja. Pravilno bi se stavka morala glasniti:

K 1. Učenke četrtega razreda II. dekliske ljudske šole na Mladiki so izdelale po vzorcih iz Narodnega muzeja vso posteljnino za posteljo in zibko in prte za mize pod vodstvom njihove učiteljice Jožice Likozarjeve.

K 2. Sorazmerno je pa največ žrtvovala II. dekliska ljudska šola v Ljubljani, kjer pride na vsako učenko prispevek din 18,05.

Ker je javnost za te stvari zelo občutljiva, vam bom zelo hvaležna, če prinesete to pojasnilo v Vašem cenjenem listu.

Z odličnim spoštovanjem
upraviteljica II. dekliske ljudske šole
na Mladiki v Ljubljani.

Krista Hafner

Ljubljana, dne 2. junija 1939.

Opomba uredništva: Radi priobčujemo gornji popravek. Pripominjamo le, da smo prejeli članek »Darovalci za Prešernovo rojstno hišo« od prosvetnega oddelka krajevske banske uprave s prošnjo za priobčitev.

Mladinska matica

—mm Ekspedicija knjig Mladinske matice po pošti in po avtobusih se je pričela v soboto, 3. t. m., in se vrši vse te dni. Ekspedicija po železnici se začne v kratkem.

—mm Kdor še ni nakazal obroka za knjige, naj to nemudoma stori. Ponovno poudarjamo, da plačujejo učenci naročnino letos v 10 obrokih po din 2,50. Na zadevna vprašanja uprava zaradi stroškov ne more odgovarjati vsakemu posebej.

—mm V »Mladem Jutru« od 4. junija t. l. pripoveduje I. Župančič naši mladini na široko o krasi slikanici »Dedek Miha«. Med drugim pravi, da je ta knjiga med najcenejšimi in najboljšimi slovenskimi slikanicami, in čestita ilustratorjema M. in R. Klopčič, avtorici verzov A. Černejevi in založnici Mladinske matice za ta lepi dar slovenski mladini.

—mm Nova izvirna slikanica. Pod tem naslovom je prinesel »Slovenski Narod« od 28. maja t. l. daljšo oceno o »Dedku Mihi«, kjer stoji med drugim: »Naša deca je dobila za konec šolskega leta prekrasen dar iz rok Mladinske matice, sekcije JUU v Ljubljani. Mariborska profesorja Marta in Radovan Klopčič sta narisala povest o dedku Mihi, ki je izdelal za obisk svojih dveh vnukov polno igrač. V knjigi se razvija pred nami pisane

dejanje, kako nastanejo različne piščalke, pajaci, kokoške, račke, pa vlak in avto, da, cel kolodvor in mnoge druge prečudne zadeve, ki zanimajo naš mladi svet. Knjiga »Dedek Miha« vsebuje 43 celostranskih večbarvnih ilustracij, oba Klopčiča sta se nam predstavila kot dobra ilustratorja, in stori, ki nam jo podajata, pred nami lepo in pristržno oživi.« V nadaljnjem hvali kritik verze Anice Černejevi in M. M., ki hoče s to lepo slikanico uvesti tudi pri nas drugod že ukoreninjeno navado, da se nagradijo pridni učenci ob koncu šolskega leta z dobro knjigo.

—mm O slikanici »Dedek Miha« prinaša »Jutro« od 28. maja t. l. sledečo kratko oceno:

Za konec šolskega leta je Mladinska matica v Ljubljani pravkar izdala izvirno slikanico »Dedek Miha«. Na pesniško besedilo Anice Černejeve sta Marta in Radovan Klopčič v barvah naslikala prigode dedka Mihe. V knjigi, ki je lepo opremljena in se že s strani njuvršča med naše najimnetnejše slikanice, se vrste pred nami — ne izmišljena pustolovstva ali pravljica dejanja, marveč oblike dela in uspehi truda! Zakaj dedek Miha ume izdelovati najrazličnejše igrače in tako slikanica igraje kaže otroku, kako nastajajo hišice, figure, pajaci, vlaki, avtobusi, letala, ska-

kački in druge igrače, ki vzpodbujajo otroško domišljijo in oživljajo njegov svet. Gladko tekočim in prijetnim verzom Černejeve sta Marta in Radovan Klopčič pridružila 43 večbarvnih slik, ki bodo s svojo razgibanostjo in stvarno vsebino nedvomno pritegnile in osvojile mladega čitatelja. Cena slikanice (35 din)

Učiteljski pravnik

§ N. K. in T. R. Č. Odgovor na svoje vprašanje najdete v razsodbi in navodilih, priobčenih v št. 41. »Učiteljskega tovariša« pod naslovom »Stanarina z neučitelji poročnim učiteljicam, ki ne živijo z možem v istem kraju.

—§ Dvomesecna podpora po § 95. U. Z. Razsodba drž. sveta št. 22.710/38 z dne 22. novembra 1938. Razlogi:

Državni svet je ugotovil, da po § 95. uradniškega zakona žena in otroci umrlega državnega uslužbenca ne tvorijo enega subjekta glede pravice na dvomesечно posmrtno podporo, ampak je pravica otrok do posmrtno podpore nezavisna od pravice žene. Če so torej prošnja za dvomesечно podporo vložili otroci, mora oblast ugotoviti samo to, ali izpolnjujejo otroci pogoje za podporo. Če se ugotovi, da otroci te pogoje izpolnjujejo, t. j. da nimajo dohodkov iz premoženja, je s tem ugotovljeno, da imajo pravico za dvomesечно podporo. Če ima vdova premoženje ali dohodek, je to ovira samo za vdovo, da bi dobila dvomesечно podporo, ne pa tudi za otroke.

je glede na tisk, opremo in množino večbarvnih slik več kot primerna in samo potrjuje, kako drage so podobne reči, ki jih še vedno — brez potrebe in proti načelom pravilne narodne vzgoje — uvažajo naše knjigarne iz tujine. Podpirajmo torej domačo proizvodnjo. delo naših avtorjev in tiskarjev!

Učiteljska tiskarna

—t Naročajte že sedaj »Ročni zapisnik za šol. leto 1939./40.«! V njem dobite važna in potrebna navodila, ki se tičejo stanovsko-pravnih in osebnih vprašanj. »Ročni zapisnik« je prepotrebna knjižica za šolo in dom, brez nje ne more biti niti eden izmed članov učiteljskega stanu, če hoče pravilno in pravočasno zadostiti vsemu, kar je v zvezi z osebnimi uradniškimi pravicami.

—t Zemljevid škofjeloškega in kranjskega sreza je izšel. Zemljevid je ličen litografski izdelek v merilu 1:50.000 in stane le 180 din. Vabimo šolska upraviteljstva, da si ga čimprej nabavijo.

Šolski radio

—t XXXII. Torek, 13. maja: Po Bosni in Dalmaciji, predava g. Vinko Rupnik. — II.—III.

Stanovska organizacija JUU

Iz društev

Vabila

= JUU SRESKO DRUŠTVO KAMNIK bo zborovalo 17. junija 1939. v Kamniški Bistrici. Dnevni red: 1. Ob 8. uri: Učni nastop g. sreskega šolskega nadzornika Al. Nečime na drž. deški ljudski šoli v Kamniku. 2. Razgovor o nastopu. 3. Zborovanje sreskega društva v Kamniški Bistrici: a) Poročilo društvenih funkcionarjev. b) Razgovor o aktualnih šol. vprašanjih. c) Slučajnosti. — Odhod v Kamniško Bistrico po razgovoru o nastopu. V primeru slabega vremena se vrši društveno zborovanje na deški ljudski šoli v Kamniku. K polnoštevilni udeležbi vabi — uprava.

= JUU — SRESKO DRUŠTVO V KOZJEM ima zborovanje dne 10. junija ob 10. uri v šoli na Pilštanju. Dnevni red: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Situacijsko poročilo predsednika. 4. Predlogi za banovinsko skupščino. 5. M. Koželj predava: Spoznavanje šolskega okoliša. 6. Izbor delegatov za banovinsko in glavno skupščino. 7. Predlogi in slučajnosti.

Odbor.

Poročila

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO V LJUTOMERU je zborovalo 6. maja pri Sv. Jurju ob Ščavnici. Članstvo je bilo zbrano malone polnoštevilno in ga je tovariš predsednik pristrčno pozdravil.

V svojem situacijskem poročilu je omenil važnejše dogodke zadnjega časa: sprejetje drž. proračuna in oni priboljšek, ki smo ga deležni z njim. Uradno potovanje bana dr. Natlačena, ki je v Gornji Radgonji sprejel tudi deputacijo našega društva, pri čemer je tovariš Mavrič še podčrtal, da narodne mlačnosti in malodušnosti nikakor nista kriva šola in učiteljstvo.

Sledilo je situacijsko poročilo o delu glavnega odbora in sekcijske uprave, ki ga je podal tov. Ivanjšič.

Med dopisi se je poleg drugega osvojil sklep, da se polnoštevilno udeležimo jubilejnega zborovanja ptujskega sreskega društva.

O materi — vodnici in vzgojiteljici je nato govorila tov. Potočnikova. Poleg tega je poročala tudi o pripravah za akademijo odseka učiteljic, ki bo 24. junija v Ljutomeru.

Za letošnje skupščine sta bila izvoljena kot delegat tov. Jože Kocbek, za njegovo namestnico pa tov. Potočnikova.

Ob sklepu je tov. Stopar zopet apeliral na navzoče, naj skušajo pritegniti v organizacijo vse tiste, ki še vedno stojijo ob strani in le uživajo sadove borbe, čeprav morda redke in skorajda neznačne. Nujno nam je potrebna strnjena, sicer se teh skromnih uspehov ne bo. In bomo še bolj igrača muhavosti dnevnih razmer.

K. Maurič, preds. M. Burjeva, tajnica.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO CELJE je zborovalo dne 6. maja v Celju ob udeležbi 152 članov. Tov. predsednik je uvodoma pozdravil g. šolskega nadzornika tov. R. Pestevška in čestital tov. R. Wudlerju k okrevanju po težki bolezni. Članstvo se je poklonilo spominu preminulih zaslužnih tovarišev Miloša Levstika, Gvidona Srabotnika, Ivana Burdiana in Ivana Kunštiča.

Sledilo je situacijsko poročilo. Glede na evropske politične prilike je bila podčrtana potreba intenzivnejšega in sistematičnega narodno obrambnega dela, v katerem naj se združujejo vse moralne in materialne sile naroda. Da bo moglo učiteljstvo tu najuspešnejše sodelovati, mu je treba dati polno pravno in gmočno sigurnost ter podporo vse naše javnosti. Podano je bilo poročilo o zboru društvenih predsednikov v Ljubljani. Poudarjena je bila važnost dobrih stikov med prosvetno upravo in organizacijo, ki so v zadnji dobi dali v večini banovin koristne rezultate zlasti

v personalni politiki. Novi finančni zakon prinaša učiteljstvu nekaj dobrin. Slej ko prej pa je materialni položaj državnega uradništva nad vse težak. Z zadoščenjem je bilo sprejeto na znanje, da humanitarne ustanove javnih nameščencev niso več ogrožene v svojem obstoju. Iz situacijskega poročila sekcije JUU Ljubljane je bilo razvidno, da vodi ta vsa vprašanja stanu in šolstva v stalni evidenci ter posveča njih pravilnemu reševanju veliko in smotreno aktivnost. Iz letnega poročila Učiteljske gospodarske in kreditne zadruge v Celju je bilo razvidno, kako se ta važna stanovska ustanova zdravo in stalno razvija, saj izkazuje lani svoj doslej največji letni promet nad 1.800.000 din. V primeru večjega števila prijav članstva se bo društvo udeležilo 10. junija proslave 70letnice obstoja prvega slovenskega učiteljskega društva v Ptujju, ki mu je baš Celje kot drugo sledilo l. 1870. Za delegata za obe skupščini JUU je bil poleg tov. predsednika izvoljen tov. Pogačnik.

Prečitana je bila razprava Avguste Gaberškove »Vas v Halozah«, objavljena v reviji »Dejanju«. Ta socialno-gospodarska slika kraja je vzorno delo slovenske učiteljice, ki je znala doživeti svoje okolje globoko v njegovih težkih, temeljnih problemih.

Prof. g. dr. Pavel Strmšek je imel aktualno predavanje »Med osnovno in srednjo šolo«. Obravnaval je problem in namen študiranja, prehod otroka na srednjo šolo, razmerje med domom, šolo in družbo, problem šolskega spričevala ter ovire, ki se stavijo nasproti otroku ter vzgojnim in učnim uspehom v šoli. Prikazal je, kako naj se mladina navaja k resnemu delu in k službi večnostnim idealom. Pri tem ni koristna natrpanost mladine s snovjo, nego razvoj njenih umskih sposobnosti. Samo vzgojitelj optimist more z optimizmom navdajati rastočo generacijo, ki ji želimo, da si iz grozečih katastrof reši vsaj košček sreče. Predavatelj, ki je vzgojitelj z bogatimi izkustvi in plemenit prijatelj mladine, je znal globoko poseči v probleme sodobne vzgoje ter o njih razpravljati z veliko odkritostjo. Prav zato je njegovo obširno predavanje doseglo izredno dober uspeh.

Fran Roš, preds. Adolf Jagrovič, tajnik.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO RADOVLJICA je zborovalo dne 6. maja t. l. v Lescah.

Navzočih 46 članov.

Po pozdravu vseh navzočih, posebno še novo pristopivših tovarišev in tovarišev, je predaval dr. Valter Bohinjec o planinski flori in njeni zaščiti. Članstvo je z zanimanjem sledilo predavanju, ki je bilo združeno s krasnimi skioptičnimi slikami, ki so pokazale vse večje zaščitenosti prirodne spomenike in narodne parke izven naših mej po širnem svetu. Posebno je g. predavatelj še poudarjal, koliko se je o zaščiti narave storilo pri slovenskih narodih, zlasti še v prelepi Jugoslaviji, ki je tako bogata na prirodnih spomenikih. Članstvo se je g. predavatelju za njegovo vzorno predavanje najpristrčneje zahvalilo.

Pri obravnavi dopisov se je prečitala tudi resolucija Kmetijske zbornice za boljše šolstvo. Učiteljstvo društva radovljiskega sreza odobrava protest predsedniškega zbora sreskih društev z ozirom na resolucijo Kmetijske zbornice v celoti, dodaja pa še svoj sledeči predlog:

Teoretični kmetijski pouk se je izkazal v praksi brez uspehov. Šole bi potrebovale večje torišče za svoje delovanje, kjer bi se mogle vse krajevne kmetijske panoge praktično izvajati. Zato predlagamo, naj najde Kmetijska zbornica možnost, da se vsaki šoli dodeli dovolj veliko pooblastvo z vsemi potrebnimi objekti za izvajanje praktičnega kmetijstva.

Tovariš Bulovec poroča, da se je ustanovil »Mladinski odsek SPD« s sedežem v Radovljici in prosi tovariše in tovarišice, da obvestijo mladino sosednjih šolskih okolišev v svrhu pristopa k omenjenemu odseku. Mladina bo uživala v planinskih domovih iste ugodnosti kot ostali člani SPD.

Situacijsko poročilo in poročilo o akciji o pomoči obmejni revni deci sta se preložila na prihodnje zborovanje, ki se bo vršilo dne 10. junija na Jesenicah, nakar se že sedaj opozarja članstvo, da se udeleži tega važnega zborovanja stoddotno.

Tajnik: Predsednik:
Puntar Vilko s. r. Habič Anton s. r.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO MARIBOR LEVI BREG je zborovalo dne 6. maja t. l. v krčevinski šoli. Od 92 članov je bilo navzočih 74, t. j. 80 %, odsotnih 18.

Zborovanje je otvoril predsednik tov. Mirko Vauda z besedami o napačnem bilanciranju učiteljevega narodnega dela, za katero ne zahtevamo pohval, pač pa resnično in pravično sodbo ter ne besednih, ampak dejanske pomoči našemu obmejnemu ljudstvu iz njegove gospodarske in socialne stiske. Spomnil se je, da je prejšnji dan — 5. maja 1789, — minilo 150 let od pričetka francoske revolucije v znamenju gesla: **bratstvo, enakost in svoboda** ter — od 5. maja 1821, — 18 let od smrti v prognanstvu umrlega Napoleona Velikega. Zgodovina, ta najboljša učiteljica življenja, kako čudovit je baš danes njen reper-torij ob sličnih pojavih absolutizmov in »Napoleonov« po širnem svetu! Trije svetilniki zares iskrenega bratstva, enakosti in svobode — **daj Bog — naj svetijo vsemu človeštvu v mirno, nam posebej v srečno in močno našo narodno in državno bodočnost, večnost!** — Zborovalci so otvoritvene besede tov. predsednika sprejeli z dolgotrajnim aplavzom.

Prisrčno pozdravljena se je javila k besedi zaslužna narodna delavka, upok. tov. Mešiček Anka ter navduševala tovarišice k prijavi za uvodni in praktični gospodinjski tečaj, za veljavno obmejno delo v gospodinjskih nadaljevalnih tečajih. Z bodrilnimi besedami se ji je pridružil sres. šol. nadz. tov. Močnik Peter.

Po predsednikovi objavi najvažnejših dopisov in situacijskem poročilu je poročal blagajnik tov. Košutnik Roman. Zborovalci so sklenili, naj se izvaja že svoječasnno sprejeti sklep ter proti nepopoljšljivim dolžnikom izvede civilnopravna izterjatev.

V točki »Aktualne pedagogike, službene in stanovske zadeve« so zborovalci sprejeli predvsem dva sklepa: a) z ozirom na odlok kr. ban. uprave glede kolkovanja prošanj za predčasni izbris učencev iz šole naj sekcija na merodajnih mestih posreduje, da se praksa s tem izbrisom v interesu zakonito predpisane 8 letnega šolskega obiska preneha ali vsaj stavi strogo predpogoje, t. j. točno izpolnitev 14. leta starosti in uspešna dovršitev vsaj 1. in 2. razreda višje ljudske šole. V nasprotnem primeru je strogo izvajati § 66. zak. o nar. šolah, s čimer hočemo šolsko mladino tudi očuvati pred prezgodnjim izrabljanjem za težko domače delo. b) Po odrejeni izločitvi neuporabnih predmetov iz šolske imovine naj vse šole v našem srezu pošljejo tov. predsedniku pregleden popis (ime in število) ter vrednost uporabljenih predmetov, da ukrenemo primerne korake za izjemno opremo zdaj preskromnega inventarja vsaj za obmejne šole!

Sledilo je predavanje tov. Vauda Mirka o predšolski spoznavi šolskih novincev in roditeljski vprašalnici. Tov. predavatelj je ugodoma podčrtal važnost mladinoslovja, akcije učitelja, pokreta glede ankete o telesnem razvoju učencev ter medsebojnih šolskih obiskov pri razrednem delu med razredi in tudi med šolami. Seznanil nas je s po priznanih mladinoslovcih ugotovljenimi tistimi telesnorazvojnimi markantnostmi šol. novincev, ki določujejo in odkrivajo tudi čisto njegov duhovni razvoj. Razdelil je več izvodov popisnic »Roditeljskih vprašalnic«, ki jih je že l. 1926. sestavil sam in po svoji lahko razumljivi sestavi lahko služijo za popis šol. novincev po roditeljih. Članstvo je z zanimanjem sledilo predavanju in soglasno sprejelo sledeči predlog tov. Sardoča Adama: »Prosimo sekcijo JUU v Ljubljani, da omenjeno »Roditeljsko vprašalnice« razmnoži v tisku ter pri šolski oblasti posreduje, da se že s prihodnjim šolskim letom 1939./40. ta vprašalnica uvede kot vložni list v matični list.

Ob sklepu so bili sprejeti še sledeči predlogi:

1. Sekcijo prosimo, da sestavi material o nar. obr. delu učiteljstva ter s tem materialom na merodajnem mestu daje odgovor in pojasnilo k bilanci našega narodnega dela.
2. Radi pomanjkanja šolskih priročnikov predlagamo, da MM izda med svojimi knjigami (kot svoječasnno »Sadjarčke«) letos zbirko iz praktičnega gospodarskega znanja, ker ta priročnik najbolj pogrešamo.
3. Zbor pooblašča upravni odbor, da sprejema in odloča o pisemnih predlogih za banovinsko skupščino, ki jih člani pošljejo do 1. junija t. l.
4. Zbor odobri, da se tisti učit. zbori, ki v teku 10 dni kljub ponovnemu opozarjanju še niso predložili znanih vprašalnih in anketnih pol, imenoma v Učit. tovarišu pozovejo, da to store.
5. Zahtevamo, da sekcija sprejme in predlaga v seznam krajev radi posebnih dokladov o učiteljstvu vse šolske kraje našega sreza.
6. JUU naj skuša doseči dnevnice za udeležbo sreskih učit. uradnih konferenc.

Ob pol 9. do pol 10. ure se je vršil anketni razgovor o izdaji podrobnih učnih načrtov za 1. razred osnovnih šol, razgovor je vodil tov. nadz. Močnik, referiral pa je tov. Kontler Julij kot sestavljalec teh načrtov. Pred zaključkom zborovanja je še tov. predsednik vabil k čim številnejši udeležbi jubilejnega zborovanja, 10. junija t. l. v Ptuj. Ivanka Rečnikova s. r., Mirko Vauda s. r. tajnik. Predsednik.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO V MURSKI SOBOTI je zborovalo 20. maja v Murški Soboti. Udeležba 101 član (76 %). Tovarišica podpredsednica je otvorila in pozdravila navzoče. Ob tej priliki se je poslovila od g. šol. nadzornika Delnarja Jože in ga prosila, da ostane še nadalje naklonjen naši organizaciji. Situacijskemu poročilu je članstvo sledilo z velikim zanimanjem. Težko je odjeknila med članstvom vest, da se pripravljata tudi v našem obmejnem srezu premestitev po službeni potrebi. Članstvo se je spraševalo, kaj mora biti vzrok? Sprejela se je soglasno resolucija, v kateri poziva obmejno učiteljstvo merodajne faktorje, da se premestitve po službeni potrebi ne izvedejo, ker škodujejo narodno-obrambno delu, ki je tu na meji dveh držav posebno dandanes nujno potrebno.

Situacijskemu poročilu je sledilo tajniško poročilo. Zelo živahno je učiteljstvo sodelovalo pri razgovoru o organizaciji Mladinskega dneva, ki ga bo organiziralo učiteljsko društvo za Prekmurjski teden na predlog tov. Krašne. Apelira se na članstvo, da se tega mladinskega dneva udeležijo šole polnoštevilno. Nato je podal tov. Hajšek predloge k resoluciji »Kmetijske zbornice«, ki jih je učiteljstvo sprejelo z odobravanjem. Ne samo dolžnosti, tudi pravice, je klic tukajšnjega obmejnega učiteljstva.

Tov. Blečičeva je podala blagajniško poročilo, ki je bilo porazno. Uprava je opozorila članstvo na svoječasen sklep, ki se bo izvedel proti onim tovarišem (-icam), ki ne poravnajo do 10. junija t. l. članarine za poslovno leto 1938./39. Da ne bo prišlo do tega nečastnega postopka, prosí upravni odbor vse zaostankarje, da članarino poravnajo.

Sledila je volitev delegatov za banovinsko in glavno skupščino. Za banovinsko skupščino sta bila izvoljena sledeča delegata: tov. Stajniko Viktor in Mazi Pavla; za glavno skupščino pa tov. Kramberger Jožko in Grbec Ema.

Učiteljstvo zahteva sledeče: Stalnost na mestu, povišanje plač, avtomatično napredovanje v skupine in pravico do avtomatičnega napredovanja brez omejitve v V. skupino, ukinejo naj se premestitve po službeni potrebi, uvedejo nagrade obmejnemu učiteljstvu; odpravi naj se dose-danji način ocenjevanja in naj se uvedeta le dve oceni: sposoben in nesposoben, kakor imajo to že profesorji, in ločitev prosvetne uprave od politične uprave.

Temu je sledil lep referat tov. Ivanjšiča: »Fizika in kemija v ljudski šoli«, za katerega je žel od strani članstva vse priznanje. Zelo globok vtis so zapustile njegove zadnje besede, ki so dokazale, da naše ljudstvo razume težavo učiteljstva in nam je prijatelj. Zaključil je svoja izvajanja: Čuvajmo Jugoslavijo!

Pozabili smo se posloviti od tov. Kaučičeve, ki je upokojena. Tovarišica Kaučičeva je delovala na enorazrednici ob meji v Šulincih, dvajset let je vztrajala na svojem težkem položaju in pridobila ljubezen prebivalcev. Vzorni učiteljci in tovarišici želimo po trudu polnem delu, naj mirno uživa svoj zaslužni pokoj!

Učiteljstvo, včlanjeno v sreskem društvu JUU v Murški Soboti, zbrano na zborovanju 20. maja 1939., je dooznalo, da se pripravljata premestitev po službeni potrebi večjega števila slov. učiteljstva. Zato je sprejelo sledečo resolucijo:

Zivimo v težkih časih, ki nam z nujnostjo narekujejo ustvarjati čim tesnejšo harmonijo in povezanost vseh državljanov v svrhu ohranitve in okrepitve naše domovine. Za izvrševanje te naloge je treba pridobiti prav vse skupine našega naroda in vsakega posameznika. V dosegu tega cilja bo treba podesetoriti in posplošiti zlasti naše narodno-obrambno delo v vseh panogah, v vseh družtvih, v vseh krajih. Najvažnejši vršilec narodno-obrambne dela na vasi in v mestu je učiteljstvo, ki pa mu je v to svrhu neobhodno potrebna zavest pravne sigurnosti in notranje zadovoljstvo, kar je zlasti važno za učiteljstvo v obmejnih krajih, ki vrši s svojim delom važno in delikatno nalogo v korist naroda in države. Zato je nujno, da prenehajo premestitve po službeni potrebi, ki ne udarjajo le prizadetih, ampak težko odjeknejo med vsem učiteljstvom.

Iz teh razlogov prosimo, da se nameravane premestitve ne izvrše, temveč se naj takoj pristopi k popravni storjenih krivic. J. Kramberger, tajnik. L. Kos, podpreds.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA-OKOLICA, VZHODNI DEL, je zborovalo v soboto, 6. maja 1939., ob 9. uri v Ljubljani. Navzočih 50 članov, t. j. 56 %.

Pred prehodom na dnevni red počaste navzoči spomin prerano umrle tovarišice Celnar Ane iz Zaloga. Bila je vzorna učiteljica ter zvesta tovarišica in več let tudi marljiva tajnica našega društva. Zelo jo bomo pogrešali in ohranili v najlepšem spominu.

Tov. predsednik Kosin je podal obširno situacijsko poročilo in so bili sprejeti sledeči predlogi:

1. Kazni neopravičenih šolskih zamud naj izvede srez.
 2. Ukine naj se obvezno izvenšolsko delo, ki naj bo neobvezno.
 3. Otroci 7. in 8. šolskega leta so največja ovira šolskemu napredku, zato naj se vse olajšave ukinejo in uvede za vse učence redni šolski obisk, ali pa naj se zopet uvede ponavljalna šola.
 4. Ukine naj se naziv osnovna in višja narodna šola in naj ostane samo naziv osnovna šola.
- Sledilo je predavanje g. dr. Rusa o temi »Zbiranje zgodovinske snovi«. Ker zbirajo vse

šole našega okraja zgodovinsko snov svojega okoliša, je bilo predavanje zelo na mestu. G. predavatelj nam je podal važne smernice za uspešno delo. Poudaril je, naj se vrnemo k pravemu patriotizmu, ki naj ga gojimo s študijem domačega kraja. Vsakdo se najraje zateka k Valvasorju, a je razočaran, ker ne dobi pričakovanega gradiva. Navedel je mnogo do sedaj nam malo znanih knjig in publikacij, katerih vsebina nam bo nudila bogato snov in pripomočke pri sestavi zgodovine domačega kraja. Tudi nam je obljubil vso pomoč pri tem delu. Za stvarno predavanje smo gospodu predavatelju iskreno hvaležni.

Razpravljalo se je o resoluciji Kmetijske zbornice »Za boljše šolstvo« in soglasno sklenilo:

1. Smo v celoti proti 1. točki resolucije, kajti nikakor se ne more rekrutirati 1 stan samo iz 1 sloja. Otrok, ki študira v mestu, se kaj rad odtuji deželi. Statistično bi se lahko dokazalo, da ravno učitelji, rojeni na deželi, službujejo večinoma v mestih, a večina »meščanov« pa na deželi.

2. K točki 2. resolucije poudarjamo, da iz ljudske šole ne more postati kmetijsko strokovna šola. Ne dela naj se nobenega učnega načrta brez pedagogov in brez naše stanovske organizacije.

3. V celoti se strinjamo z načelnim stališčem, ki ga je tozadevno osvojil predsedniški zbor dne 5. marca t. l.

Končno se sklne, da bo prihodnje naše zborovanje na Vrhniki.

Kosin, preds. Franjo Čuk, tajnik.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO GORNJI GRAD je zborovalo dne 13. maja 1939. v Gornjem gradu, navzočih 23 članov = 45 %.

Tov. predsednik ugotavlja slabo udeležbo in graja nezavednost našega članstva. Dobrodošlico izreče novemu članu tov. Turzi iz Gornjega grada. Sporoča, da bo morala izostati 5. točka — slučajnosti, ker je sresko načelstvo ni odobrilo.

Tov. tajnica poroča o dopisih. O »Roditeljskem listu« se izjavijo tov., da so z njim zadovoljni. Tov. tajnica je mnenja, da je v listu premalo sestavkov, ki bi bili primerni za kmečke starše. Sprejme se predlog, ki ga bomo poslali tudi uredništvu »Roditeljskega lista« in se glasi: »Roditeljski list« naj prinaša tudi vzgojne članke, ki jih bo razumel vsak kmečki oče in vsaka kmečka mati, da jima bodo pomagali pri vzgoji njihovih otrok. V tem primeru tudi lahko računa na pomoč podeželskega učiteljstva.

K dopisu o priročnikih poroča tov. predsednik o priročnikih, ki jih pripravljajo razni avtorji — učitelji.

Proslave ob 70 letnici obstoja ptujskega društva se udeležijo kot društveni delegati tov. in tovarišica Predanova in tov. tajnica, ki bodo o tem poročali na prihodnjem zborovanju v Mozirju.

Situacijsko poročilo poda tov. Predan in govori o trudu, ki ga vloga organizacija v delo za zboljšanje materialnega položaja učiteljstva. — Tov. predsednik je prepričan, da učiteljstvo mnogo škoduje drug drugemu z osebnimi intervencijami, zato se tudi lepa mesta ne razpisujejo. Dolžnost organizacije je, da take pošče in jih odstrani iz organizacije.

Sledi predavanje o mladinskem skrbstvu in sodstvu, ki ga prečita mesto odsotnega dr. Mejaka tov. Tratnik. Govori o važnih zakonskih spremembah v mladinskem skrbstvu in sodstvu, ki so se izvršile šele po 6. jan. 1939. — V mladinskem sodstvu so v prvi vrsti potrebni vzgojni ukrepi, pozneje šele kazni. Po kaznih nad mladostnimi osebami ne nastopijo nikake pravne posledice, ampak ostanejo te osebe neoporečne, kar je važno za njihov moralni dvig. Vzgojne mere so: oddajo jih dobrim rodbinam v oskrbo ali pa v vzgajali-

šča, morajo pa biti ločeni od odraslih, pokvarjenih oseb. Osebe, ki vrše vzgojo teh mladostnikov, morajo biti poučene o psihologiji in pedagogiki. Z njimi je treba ravnati dobrohotno in očetovsko, dasi odločno.

Tov. Zakrajškova ugotavlja, da je naš mladinski zakonik eden najmodernejših zakonikov v Evropi sploh in je izdelan po vzoru tovrstnih zakonikov nordijskih držav. — Tov. predsednik pravi, da je nujno potreben stik med mladinskim sodnikom in učiteljem. To pa je še premalo za sodelovanje. Sodnik mora poznati vse okolje in učitelj mu o otroku mnogo pove, če ga je sam psihološko raziskal. Pri nas je tovrstnih vzgajališč premalo in ne ustrezajo našim zakonom.

Tov. predsednik opozarja na primere, v katerih bo organizacija intervenirala. Kdor želi intervencije, naj pošlje tozadevne podatke preko svojega društva.

O resoluciji »Kmetijske zbornice« bomo razpravljali na prihodnjem zborovanju, ki bo zadnje v letošnjem letu in se bo vršilo v Mozirju. Glavni referat bosta imela tov. Kotnik in Petrač, koreferat pa tov. Tratnik in Predan. Tov. predsednik opozarja na Ledinekovo knjžico »Moj razred«, ki je že izšla, ter zbere nadaljnje naročnike.

Hudales Oskar, preds. Jadviga Golež, taj.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO LENDAVA je zborovalo dne 6. maja 1939. v Dobrovniku. Navzočih je bilo 37 članov (53 %).

Po uvodnem pozdravu in sprejetju dnevnega reda je tov. predsednik podal kratko situacijsko poročilo, ki ga je tov. Prešernova dopolnila s točko o napredovanjih. Podrobneje se je obravnavala resolucija Kmetijske zbornice. V zvezi s to obravnavo so bili sprejeti sledeči predlogi:

1. Učne načrte naj sestavljajo učitelji praktiki.

2. Prvi razred srednjih šol naj se prilagodi ustroju ljudske šole.

3. Teoretičen pouk na učiteljskih naj se omeji na 4 letnike, peti letnik pa naj bo posevečen praktičnemu pouku. Kmetijski pouk naj bi se vršil po skupinah in po osebnem zanimanju.

4. Za izboljšanje kmetijskega pouka naj nabavi banovina iz svojega proračuna za vse šole v srezu potrebne kmetijske knjige, ker slabo plačani pripravniki, ki predstavljajo večino učiteljstva v srezu, ne morejo kupovati dragih kmetijskih knjig.

5. Starinarino in drva naj tudi vnaprej izplačuje banovina.

Društvo se bo udeležilo proslave 70 letnice tov. društva v Ptuj in bo tam skupno zborovalo. — Z dovoljenjem sreskega načelstva bo društvo priredilo poučen izlet na prekmurjski teden v Murški Soboti. Spotoma bi si ogledali kmetijsko šolo v Rakičanu.

Nato je tov. Antauer iz Sobote nadaljeval predavanje o računskem pouku. Za lepo in zanimivo predavanje se mu je tov. predsednik prisrčno zahvalil z željo, da bi ga še večkrat videli v svojem tovariškem krogu.

Pri slučajnostih predlaga tov. Petovarjeva, da naj društvo z vsemi silami deluje proti protekcijam pri napredovanjih, kar je soglasno sprejeto. Tov. predsednik predlaga, da bi se izvolili delegati za skupščino, ker to na ptujskem zborovanju ne bo mogoče. Sklene se, da naj uprava sama določi delegate.

V prijetnem razpoloženju se je zborovanje zaključilo.

Peternel, preds. Križanic Franc, tajnik.

KATERA VRTNARICA

iz sreskega mesta bi zamenjala mesto z lepim sreskim mestom ob železnici. Razmere zelo ugodne. Ponudbe na uredništvo pod značko »Vrtnarica«.

V KNJIGARNI UČITELJSKE

TISKARNE v Ljubljani in njeni podružnici v Mariboru dobite vse pisarniške potrebnosti za šolo in dom; knjige za šolanje svojih otrok; učila za vse šole; knjige znanstvene in leposlovnne vsebine zase, za odraslo mladino, otroke, prijatelje in znance; merila in razne merilne instrumente za šolo in praktično uporabo; papir »Jasnit« za kopiranje načrtov in skic. — V tiskarni se izvršujejo vsa v to stroko spadajoča dela od najnavadnejšega pa vse do najbolj finega večbarvnega tiska. — V knjigovoznici se vežejo knjige, brošure in izdelujejo najfinejša in tudi preprosta knjigovozniška dela.

KUPUJTE PRI TVRDKAH, KI OGLAŠUJEJO V NAŠEM LISTU

A. & E. SKABERNÉ LJUBLJANA

KEMIČNA ČISTILNICA vsakournstnih oblek Parno likanje ŠIMENC Pralnica, svetlolikalnica Kolodvorska ulica 8 Sprejemališče v Franciškanski pasaži